 NARVIK KOMMUNE	Retningslinjer Retningslinjer for skoleskyss, Narvik kommune gjeldende fra 01.08.24 Oppvekst/Skole		
	Dokument Id: 1320 Versjon: 1 Status: Godkjent	Dokumentansvarlig: Gro Elisabeth Hoseth Forfatter: Gro Elisabeth Hoseth	Godkjent av: Frode Bakkejord

Formål

Retningslinjene skal sikre likebehandling av våre skysselever og være i tråd med gjeldende lovverk.

Ansvar/myndighet

Rådmann har delegert ansvar til den enkelte rektor for å gjøre enkeltvedtak for skyss og med hensyn til særlig farlig og vanskelig skolevei.

Merkantile utfører den praktiske arbeidet i skyssweb (Fylkeskommunens saksbehandlingssystem for skoleskyss).

Eier har ansvar for godkjenning av ordinær skyss i kommunen, utarbeide og revidere retningslinjer, behandle anker fra foresatte ved avslag fra rektor, eventuelt videresender til fylkeskommunen og statsforvalteren.

Målgruppe

Elever, foresatte, skoler i Narvik kommune.

Lovgrunnlag

[Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\), kapittel 4 §§ 4-1, 4-2 og 4,3 om skyss gjeldende fra 01.08.24.](#)

Retten til gratis skoleskyss er også forankret i en rekke andre lover, forskrifter og rundskriv. Det henvises særlig til [Rundskriv "Retten til skyss UDIR 2-2019"](#) som beskriver en rekke forhold som skal vurderes. Nordland Fylkeskommune sine [Retningslinje for skoleskyss for grunn- og videregående skoler i Nordland](#) vedtatt i fylkestinget april 2024 legger også føringer.

Fremgangsmåte

Retningslinjer for skoleskyss, Narvik kommune

Vedtatt i Narvik kommunestyre 18.06.20, revidert 01.08.24 i tråd med ny opplæringslov og nye fylkeskommunale retningslinjer.

DEL 1

[Bakgrunn](#)

[Mandat](#)

[Retten til skoleskyss](#)

[Metode og barnas forutsetninger](#)

[Trafikkopplæring og trening](#)

[Søknad om skoleskyss](#)

[Revidering og oppdatering av dokumentet](#)

[Saksbehandlingsrutiner og orientering til foresatte](#)

[Definisjoner brukt i matrisen](#)

Del 2

[Roller og ansvar for sikker skoleskyss](#)

[Sjåførens rolle og oppgaver](#)

[Skolens oppgaver](#)

[Trafikksikkerhet står på sakskartet i samarbeid med elever og foresatte](#)

[Hjemmets oppgaver](#)

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

Retningslinjer Retningslinjer for skoleskyss, Narvik kommune gjeldende fra 01.08.24	Utskriftsdato: 30.08.2024
Dokumentansvarlig: Gro Elisabeth Hoseth	Godkjent av: Frode Bakkejord
Dokument Id: 1320 - Versjon: 1	Side 1 Av 9

[Ansvar i forbindelse med uønskede hendelser/ ulykker](#)

[Utstyr](#)

[Skader forårsaket av elev](#)

[Streik](#)

[Vedlegg](#)

[Matriser revidert 01.08.24](#)

Referanser:

[Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\)](#)

[Rundskriv Retten til skyss Udir-2-2019](#)

[Nordland fylkeskommune](#)

[Statens vegvesen](#)

[Trygg trafikk](#)

DEL 1

Bakgrunn

Retningslinjene skal sikre likebehandling av våre skyss elever og være i tråd med gjeldende lovverk.

Mandat

Målet var og har vært å samkjøre og revidere gjeldende retningslinjer i henhold til dagens lovverk, samt ivareta elevenes sikkerhet i henhold til opplæringslovens krav om særlig farlig eller vanskelig skolevei. Arbeidet er gjennomført med bakgrunn i trafikktegninger utført av Statens vegvesen langs E6 og de fylkesveiene vi har i vår kommune. Retningslinjene skal være et hjelpemiddel til god, likeverdig og forutsigbar saksbehandling i kommunen, inngå som del av det å være en trafikksikker kommune, samt som del av Narvik kommunes forsvarlige system (internkontroll).

Retten til skoleskyss

Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (**opplæringslova**) kapittel 4 §§ 4-1, 4-2 og 4-3 hjemler skoleskyssordningen.

§ 4-1. Rett til skyss til og frå skolen for elevar i grunnskolen

Elevar på 1. trinn har rett til gratis skyss dersom dei bur meir enn to kilometer frå skolen. Elevar på 2. til 10. trinn har rett til gratis skyss dersom dei bur meir enn fire kilometer frå skolen.

Elevar har rett til gratis skyss dersom ein del av vegen er særleg farleg eller vanskeleg.

Elevar som treng båttransport, har rett til slik transport gratis.

Elevar som treng skyss på grunn av nedsett funksjonsevne, skade eller sjukdom, har rett til gratis skyss til og frå skolen og skolefritidsordninga. Retten til skyss til og frå skolefritidsordninga gjeld ikkje i skoleferiane.

Elevar som har fleire heimar, har rett til skyss til og frå kvar heim som oppfyller vilkåra for rett til skyss.

§ 4-2. Reisefølge for og tilsyn med elevar i grunnskolen

Elevar som får skyss til og frå skolen eller skolefritidsordninga, har rett til reisefølge og tilsyn i ventetida før og etter opplæringa eller skolefritidsordninga dersom dei treng det.

§ 4-3. Krav om forsvarleg skyss og rett til losji der skyss ikkje er forsvarleg

Elevar har berre rett til skyss etter § 4-1 dersom dagleg skyss er forsvarleg.

Når fylkeskommunen skal vurdere om dagleg skyss er forsvarleg, skal det særleg leggast vekt på alderen og funksjonsevna til eleven og kor lang og farleg skolevegen er. Det kan berre leggast vekt på kostnader eller vanskar for fylkeskommunen dersom dei er ekstraordinære.

Er fylkeskommunen i tvil om dagleg skyss er forsvarleg, avgjer foreldra om eleven likevel skal skyssast.

Elevar som ikkje har rett til skyss fordi dagleg skyss ikkje er forsvarleg, har rett til losji. Elevane har også plikt til å la seg innlosjere om ikkje foreldra sørgjer for skyss og dekkjer kostnadene.

Kommunen skal sørgje for losji og ha tilsyn med innlosjerte elevar.

Retten til gratis skoleskyss er også forankret i en rekke andre lover, forskrifter og rundskriv. Det henvises særlig til [Prop.57 L \(2022-2023\) Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa](#), samt Rundskriv "Retten til skyss UDIR 2-2019" som beskriver

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

Retningslinjer Retningslinjer for skoleskyss, Narvik kommune gjeldende fra 01.08.24	Utskriftsdato: 30.08.2024
Dokumentansvarlig: Gro Elisabeth Hoseth	Godkjent av: Frode Bakkejord
Dokument Id: 1320 - Versjon: 1	Side 2 Av 9

en rekke forhold som skal vurderes:

- [Når har eleven rett på skoleskyss?](#) ([Lang skolevei](#). [Særlig farlig eller vanskelig skolevei](#). [Båttransport](#). [Funksjonshemming eller midlertidig skade eller sykdom](#))
- [Hvor har eleven rett på skyss fra?](#)
- [Hvor bor eleven?](#)
- [Hva vil det si at skyssen skal være forsvarlig?](#) ([Hva er akseptabel reisetid](#). [Hvilket/hvilke transportmidler skal benyttes?](#) [Når har eleven rett og plikt til innlosjering/losji?](#))
- [Når har elevene rett til reisefølge og tilsyn?](#)
- [Hvem har ansvaret for skyssen?](#) ([Når er fylkeskommunen ansvarlig?](#) [Når er kommunen ansvarlig?](#) [Når kan andre være ansvarlig?](#) [Samarbeid](#))
- [Saksbehandling og klage](#)
- [Forsvarlig system](#)
- [Trygt og godt skolemiljø](#)
- [Skyss i friskoler, for voksne og for barn under opplæringspliktig alder](#)

[Nordland fylkeskommune](#) har ansvaret for organisering av skoleskyssen for våre elever i grunnskolen i tråd med fastsatt skolerute. Her vil man finne også mer **lokale føringer/ rutiner** for skyss-samarbeidet mellom elev/foresatte, kommunen og fylkeskommunen (Eksempelvis punkt 1.1.4 og 1.2.13 om delt bosted, punkt 1.2.2 om reisetid for skoleelever, hvor langt man må påregne og gå til nærmeste holdeplass mm.). Disse retningslinjene bør man som foresatte lese i sin helhet!

Retten til skoleskyss med bakgrunn i særlig farlig eller vanskelig skolevei, gis i form av et kommunalt enkeltvedtak.

Kommunen skal sørge for tilsyn før/ etter undervisning, på holdeplass og under reisen. Kommunen bærer utgiftene for skyss av grunnskoleelever beregnet etter gjeldende billett takst. Kommunen betaler transportør løpende for skyss av elever med varig/ midlertidig skade eller funksjonshemming, og sender refusjonskrav til Nordland fylkeskommune.

Kommunen har også ansvar for andre former for skyss av elever i grunnskolen regi som faller utenfor den regelmessige ordinære skyssen mellom hjem og skole, for eksempel hjemkjøring av elever før ordinær skyss går "midtskyss", utflukter, ekskursjoner, kjøring til svømmehall og lignende.

Elever som kan følge de oppsatte rutegående transportmidlene, utstyres med skolekort for rutestrekningen hjem/-skole. Skader som er forårsaket av elev med vilje i forbindelse med skyssen, kan medføre erstatningsansvar.

Særlig farlig og vanskelig skolevei

Opplæringslova § 4-1 sier at elever som har særlig farlig eller vanskelig skolevei har rett til gratis skyss uten hensyn til veilengden.

Det er ikke utarbeidet nasjonale normaler for å skille ut særlig farlig og vanskelig skolevei. Utdanningsdirektoratet har i rundskriv 2-2019, kapittel 2.2 forsøkt å tilnærme seg en beskrivelse av særlig farlig eller vanskelig skolevei på følgende måte:

"Barn som oppholder seg i trafikken vil alltid være utsatt for en viss fare, og det kan ofte være vanskelig for barn å forholde seg til trafikk. For å få rett til gratis skoleskyss må det foreligge en «**særlig risiko**». Dette betyr at trafikutfordringene på veien er større enn det kan forventes at eleven mestrer.

Ved vurderingen av om veien er «særlig farleg eller vanskeleg», må det gjøres **en objektiv og en subjektiv vurdering**.

- Objektiv vurdering: Kartlegge alle relevante forhold ved veien og trafikkforholdene og vurdere om dette er «særlig farlig eller vanskelig» (jamfør våre vedtatte matriser).
- Subjektiv vurdering: Vurdere om den enkelte eleven har forutsetninger for å ta seg forsvarlig frem i det aktuelle trafikkbildet."

Momenter i den objektive vurderingen er blant annet fartsgrense, trafikk tetthet, tilrettelegging for fotgjengere, bredde på veien, sikt, gangfelt, belysning og veikryss. Det er viktig å huske på at veiforholdene kan endre seg i ulike årstider (lys/sikt, føre og brøyting). Dette kan føre til at en elev får en farlig eller vanskelig skolevei deler av året. Selv om den korteste veien til skolen er farlig eller vanskelig, kan det være andre veier som ikke er farlige/vanskelige og som heller ikke gjør at skoleveien blir så lang at den utløser rett til skyss. Kommunen kan også velge å sette inn andre tiltak, for eksempel tilsyn, som gjør at veien ikke vil være særlig farlig eller vanskelig.

Momenter i den subjektive vurderingen er barnets alder, utvikling, syn og hørsel er forhold som kan være sentrale i denne vurderingen. Spørsmålet er om det er forhold ved eleven som gjør at veien blir «særlig farleg eller vanskeleg» for denne eleven. Vurderingen vil ha nær sammenheng med hensynet til barnet beste etter Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen art. 3 nr. 1, med hensyn til barnets beste og retten til å bli hørt.

Veiene i Narvik kommune er ikke særlig ulykkesbelastet. Dette er noe som bekreftes ved Statens vegvesen sin oversikt over trafikkulykker i området de senere år.

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

Retningslinjer Retningslinjer for skoleskyss, Narvik kommune gjeldende fra 01.08.24	Utskriftsdato: 30.08.2024
Dokumentansvarlig: Gro Elisabeth Hoseth	Godkjent av: Frode Bakkejord
Dokument Id: 1320 - Versjon: 1	Side 3 Av 9

I mangel av verktøy til å gjøre vurderinger av særlig farlige og vanskelige skoleveier er det utarbeidet en matrise for å definere disse, en matrise bygget på råd fra Trygg Trafikk, det arbeidet som er gjort i Alta kommune. Matrisen tar hensyn til Opplæringsloven, Rundskriv Udir - 2-2019, Trygg trafikk sin veileder med hensyn til "særlig farlig og vanskelig skolevei". Eksempelvis veiens beskaffenhet, veilys, årsdøgntrafikk (ÅDT), fartsgrenser, kryssing av vei under ulike forhold, stoppsikt og forskjellig anlegg for myke trafikanter. Matrisen tar også hensyn til elevens kognitive og motoriske utvikling, mål i Kunnskapsløftet og forventet trafikkopplæring i hjemmet. I alle forhold forutsettes det normal trafikkatferd.

Kommunale veier med fartsgrense inntil 50 km/t anses å falle utenfor begrepet særlig farlig og vanskelig skolevei. Lav fartsgrense i boligområde, sammenholdt med liten trafikk gjør at de fleste kommunale veier ikke er særlig farlig.

I forbindelse med utarbeidelsen av retningslinjene er følgende begrepsavklaringer lagt til grunn:

Skolevei: Den minst farlige strekningen mellom hjem og skole. Skoleveien er definert langs brøytet vei, og gang- og sykkelvei. Det utløser ikke gratis skoleskyss om eleven velger å benytte en alternativ vei til og fra skolen.

Sikker vei: En vei hvor alle trafikanter kan ferdes sikkert så lenge de forholder seg til gjeldende normer og regler.

Farlig vei: Vegens beskaffenhet øker risikoen for ulykker til tross for at normer og regler blir fulgt. Veien krever at trafikantene gjør noe ekstra for å sikre seg selv og andre.

Særlig farlig eller vanskelig skolevei: Elevene har ikke de nødvendige fysiske eller kognitive evner til å ferdes trygt på veien.

Metode og barnas forutsetninger

For å finne fram til grensegangene mellom farlig og særlig farlig eller vanskelig skolevei er har vi særlig sett til Rundskrivet fra Udir, Trygg Trafikk og tilsvarende arbeid som er gjort i Alta kommune. Trygg Trafikk har utarbeidet en veileder for å definere særlig farlig eller vanskelig skolevei. Selv om denne ikke sier mye om de fysiske grensegangene ved en vei, sier den en del om forhold og kriterier som bør vurderes.

Veilederen anbefaler at man i arbeidet med særlig farlig skolevei blant annet vurderer følgende forhold ved veien:

- Fartsnivå
- Trafikkmengde
- Tilrettelegging for fotgjengere
- Veibredde og veiskulder
- Sikt og sikthindre
- Veikryss
- Inn og utkjøringer
- Kryssing av vei
- Gangfelt

Veilederen anbefaler videre at man vurderer forutsetninger og modning hos det enkelte barn. Det som er særlig farlig for en 6-åring, er ikke nødvendigvis like farlig for 10-åringen eller 15-åringen. Trafikkferdighetene er helt avhengig av relevant trening og opplæring. Det er store individuelle forskjeller mellom barn på samme aldersnivå. Veilederen definerer det slik:

Kjennetegn 1. trinn:

- liten trafikkerfaring
- små av vekst som gjør det vanskelig for dem å se og bli sett
- ser detaljer, men oppfatter ikke alltid sammenhenger
- har vanskeligheter med å forstå det de ser og hører i trafikken
- klarer ikke å bedømme avstand og fart til biler som nærmer seg
- forstår ikke at biler kan dukke opp når de selv ikke ser dem
- følger regler ukritisk

Kjennetegn 2.-3. trinn:

- mer kroppskontroll, men fortsatt lekende og impulsive
- tenker konkret og trenger konkret veiledning
- har vanskeligheter med å ta andres perspektiv
- fremdeles opptatt av regler

Kjennetegn 4.-5. trinn:

- har trafikkerfaring fra eget nærmiljø
- ikke lenger så regelbundne,
- regler tilpasses eller droppes
- stiller mer spørsmål og aksepterer ikke ukritisk voksnes pålegg og anbefalinger
- mer selvstendige
- begynner å relatere seg mer til jevnaldrende

Kjennetegn 6.-7. trinn:

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

Retningslinjer Retningslinjer for skoleskyss, Narvik kommune gjeldende fra 01.08.24	Utskriftsdato: 30.08.2024
Dokumentansvarlig: Gro Elisabeth Hoseth	Godkjent av: Frode Bakkejord
Dokument Id: 1320 - Versjon: 1	Side 4 Av 9

- kan overføre erfaringer fra en situasjon til en annen
- kan generalisere kunnskap
- kan forutse situasjoner, forstår at biler kan komme selv om de ikke ser dem. har stor tro på egne ferdigheter
- har evne til å ta andres perspektiv,
- forstår bedre konsekvenser av handlinger

Kjennetegn 8.-10. trinn:

- har trafikkerfaring og en god del trafikkunnskap
- kan konsentrere seg
- mangelfull risikoforståelse
- tester grenser
- stor tro på egne ferdigheter og usårbarhet

Trafikkopplæring og trening

Kunnskapsløftet (K20) har kompetansemål om trafikk etter 2., 4., 7., og 10. trinn i flere fag, i de tverrfaglige temaer og ulike kjerneelementer og er sentral i de overordnede verdier. Skolens verdigrunnlag er sentral i trafikkopplæringen. Menneskelig ansvarlighet og evnen til å ta gode og etiske valg er en sentral del av opplæringen i skolen. Dette er viktig for å stimulere til både etisk bevissthet og kritisk tenkning. Kompetansemålene i læreplanen omfatter trafikkregler for fotgjengere og syklistene for de laveste trinnene. På ungdomstrinnet arbeider elevene med hvordan man kan hindre og minske skader ved uhell og ulykke. [Trygg Trafikk har utarbeidet veiledning til disse målene i kunnskapsløftet.](#)

[Foreldre og foresatte har hovedansvaret for trafikkopplæringen](#) av egne barn, og bør tidlig drive egentrening på skoleveien. Sikkerhetsutstyr som sykkelhjelm, refleks-vest og synlighetsprodukter på klær og skolesekk er gode forebyggende tiltak.

De kommunale retningslinjene for skoleskyss forutsetter at elevene har fått denne opplæringen fra skole og hjem, og at de har evner og ferdigheter i henhold til målene i kunnskapsløftet.

Søknad om skoleskyss

Søknad om gratis skoleskyss grunnet særlig farlig eller vanskelig skolevei sendes via Visma Flyt skole til skolens rektor som behandler søknaden ut i fra retningslinjene.

Alle kan søke om gratis skoleskyss. Søknaden må begrunnes, og det gjøres enkeltvedtak i hvert tilfelle. Særlige forhold tilknyttet den enkelte elev, eller skolevei, må ivaretas gjennom rektors vurdering. Enkeltvedtak kan påklages i medhold av opplæringslovens § 29-1, jmf. forvaltningsloven § 28. Klage på vedtak sendes innen 3 uker til rektor som har gjort vedtaket. Dersom rektor opprettholder sitt vedtak, sendes det videre til oppvekstadministrasjonen/kommunen/ for ny vurdering. Endelig klageinstans er Statsforvalteren.

Vinterskyss i Narvik kommune er tidsbegrenset mellom 15. oktober til 30. april.

Revidering og oppdatering av dokumentet

Retningslinjene er vedtatt av kommunestyret etter høring hos berørte parter, herunder FAU og SU. Retningslinjene skal ha administrativ rullerende revisjon hvert fjerde år og ved endring i lov, forskrifter og retningslinjer.

Saksbehandlingsrutiner og orientering til foresatte

Kommunen utarbeider interne saksbehandlingsrutiner, samt gir informasjon via kommunale nettsider og Visma Flyt skole til foreldre og foresatte.

Definisjoner brukt i matrisen

- **Gangbart sideareal:** Gangbart sideareal defineres i denne tabellen som et gangbart område på begge sider av vegen som er minimum 0,5 meter utenfor asfaltkant uten hindring. På grusvei defineres kjørebane kant ut fra kjøremønster. Med gangbart sideareal menes et areal hvor man kan ferdes uten at det er særlig farlig eller vanskelig. Det forutsettes ikke at all trafikk av myke trafikanter skal skje i dette arealet, men at myke trafikanter skal kunne trekke ut i dette arealet. Unntak fra dette er korte strekninger med dobbeltsidige hindringer som må vurderes separat (eks bruer).
- **Trygg/Trygghetsfølelse:** Trygghetsfølelse (subjektiv sikkerhet) er trafikantenes følelse eller opplevelse av sikkerhet, med andre ord hvordan folk opplever risikoen for ulykker. Referanser: Trafikksikkerhetshåndboka. TØI.
- **Sikker:** Sikkerhet kan defineres som en tilstand; fravær av uønskede hendelser eller frihet fra fare og frykt. Denne tilstanden er imidlertid ikke statisk, men påvirkes av endringer i faktorer som trussel og farer, sårbarhet og verdi. Referanser Vinje, Finn-Erik (2006).
- **Årsdøgntrafikk (ÅDT):** Det totale antall kjøretøy som passerer et snitt på en veg i løpet av ett år, dividert med 365. Referanser:

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

Retningslinjer Retningslinjer for skoleskyss, Narvik kommune gjeldende fra 01.08.24	Utskriftsdato: 30.08.2024
Dokumentansvarlig: Gro Elisabeth Hoseth	Godkjent av: Frode Bakkejord
Dokument Id: 1320 - Versjon: 1	Side 5 Av 9

Statens vegvesens normal N100.

- **Stoppesikt:** Nødvendig sikt lengde fram til et objekt for at bilføreren skal kunne oppdage objektet, reagere, vurdere om han skal bremse og bremse kjøretøyet til stopp. Referanser: Statens vegvesens normal N100.
- **Tilrettelagt kryssingssted** (ikke gangfelt): Tiltak kan være siktbedring, forsterket belysning, trafikkøy, innsnevring, ledegjerder, rumlestriper. Referanser: V127 Gangfeltkriterier.
- **Utvidet veikulder:** Arealet utenfor kjørebanen gjøres noe bredere. Dette kan være aktuelt i noen tilfeller dersom både biltrafikken og gang- og sykkeltrafikken ikke er for stor.

Del 2

Roller og ansvar for sikker skoleskyss

Skoleskyss er en del av skolehverdagen til mange av elevene våre. Det er derfor viktig med gode rutiner for å sikre en trygg og sikker transport.

Fellestrekk ved de yngste barna i trafikken (se kjennetegn for modenhet ut fra trinn):

- Barna er små, og har problemer med å se over hekker, parkerte biler og annet som sperrer utsikten.
- På grunn av høyden er de vanskelige å oppdage for andre trafikanter.
- De har problemer med å bedømme fart og avstand til kjøretøy som nærmer seg.
- De løper ofte når de skal krysse veien, og de krysser ikke alltid rett over.
- De tenker konkret og er opptatt av detaljer, og oppfatter ikke alltid sammenhenger.
- De lar oppmerksomheten vandre, og lar seg lett distrahere.
- De kan ha problemer med å forstå forskjell på høyre og venstre.
- Små barn er uforutsigbare og spontane. Forvent derfor det uventede.

Sjåførens rolle og oppgaver

Sjåføren er en nøkkelperson når det gjelder barnas sikkerhet, trygghet og trivsel- både som sjåfør og voksenperson. Alle som ivaretar skoleskyssen, må være bevisst denne rollen.

Sjåføren er et forbilde i kjøretøyet og i trafikken. Det forventes at han/hun:

- Tar ansvar for at påstigning skjer via framdør.
- Hilser på elevene når de kommer om bord i kjøretøyet.
- Passer på at alle har kommet med og er godt inne i kjøretøyet før dørene lukkes.
- Er ekstra oppmerksomme på elever med spesielle behov.
- Informerer om plikten til å bruke sikkerhetsbelte.
- Tar ansvar for at alle passasjerer under 15 år bruker setebelte.
- Ikke kjører før alle passasjerene har funnet sin plass i kjøretøyet.
- Kjører sikkert og overholder fartsgrensene.
- Annonserer navn på holdeplasser.
- Sørger for at elevene sitter i kjøretøyet hvis man må rygge eller snu ved holdeplassen.
- Framstår som en trygg og tillitsfull voksen som er med på å skape en trygg reise.
- Kontakter skolen, dersom elevenes oppførsel i eller ved kjøretøyet kan føre til trafikkfarlige forhold.

Skolens oppgaver

Ved oppstart av nytt skoleår og jevnlig utover skoleåret, skal skolen øve med elevene på god og trafikksikker atferd på bussholdeplassen og på kjøretøyet.

God atferd på holdeplassen og på kjøretøyet betyr at elevene:

- Står rolig og venter på kjøretøyet, går rolig om bord.
- Hilser på sjåføren.
- De yngste elevene setter seg foran i kjøretøyet, eller på tilvist plass. Bruker sikkerhetsbelte.
- Ransler og bager plasseres på fanget eller ved bena, ikke i midtgangen.
- Ikke forstyrrer sjåføren under kjøringa.
- Sitter i ro til kjøretøyet har stoppet helt.
- Følger skolens ordensregler. De gjelder på skoleveien, inkludert i kjøretøyet.
- Venter med å krysse veien til kjøretøyet har kjørt og sikten er god i begge retninger.
- Bruker gangfelt der det finnes.
- Skolen skal være nøye med å påse at det er nok sitteplasser med belte til alle passasjerer, både elever og voksne, når det bestilles skyss til skoleturer.

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

Retningslinjer Retningslinjer for skoleskyss, Narvik kommune gjeldende fra 01.08.24	Utskriftsdato: 30.08.2024		
Dokumentansvarlig: Gro Elisabeth Hoseth	Godkjent av: Frode Bakkejord	Dokument Id: 1320 - Versjon: 1	Side 6 Av 9

- Skolen melder fra til busselskapet når de skal reise med rutebussen med grupper av elever.
- Lærerne er rollemodeller når de reiser med i kjøretøyet sammen med elevene, og er derfor nøye med egen atferd i kjøretøyet.

Trafikksikkerhet står på sakskartet i samarbeid med elever og foresatte.

Elevens beste skal være et grunnleggende hensyn ved handlinger og avgjørelser som gjelder elever. Eleven har og rett til medvirke i alt som gjelder dem selv etter loven. Dette må ses i sammenheng med reglene i Grunnloven §§ 100 og 104 andre ledd og barnekonvensjonen artikkel 3 og 12. Elevens beste står i opplæringslovens § 10-1, rett til medvirke i opplæringslovens § 10-2, samt retten til skoledemokrati i opplæringslovens §§ 10-4, 10-5 og 10-7.

Hjemmets oppgaver

- Foreldrene/ foresatte har hovedansvaret for trafikkopplæringa av egne barn, at der trenes på å klare egen skolevei så sikkert som mulig.
- Hjemmet oppfordres til å øve med barna på å gå/ sykle til og fra holdeplassen/ skolen, snakke med eleven om riktig oppførsel på bussholdeplassen og i kjøretøyet.
- Hjemmet oppfordres til å ta skoleskyssen sammen med eleven, der den voksne er god rollemodell. Lære eleven bruk og ivaretagelse av sitt personlige reisebevis og bruk av setebelte i bussen.
- Påse at man selv ikke blir del av et trafikkfarlig bilde ved henting og levering av barn på skolen. Benytte eventuelt definerte på-/ avstigningsplasser et stykke unna skolen.
- At der trenes på bussbytte der det er aktuelt. Sørge for nødvendige hjelpemidler som eksempel refleksvest, hodelykt med mer.

Ansvar i forbindelse med uønskede hendelser/ ulykker:

Det er avgjørende med rask og tett dialog rundt skoleskyssen mellom fylkeskommunen, kommunen, skoler og transportør.

Sjåførens ansvar

- Sikre skadestedet.
- Ring nødsentralen, deretter varsle busselskapet/trafikkleder.
- Gi førstehjelp ved behov.
- Være lokal skadestedsleder inntil politi eller annen redningsetat ankommer ulykkesstedet. Ha en rolig, bestemt og kompetent opptreden.
- Rask og sikker evakuering ved brann.
- Ved uhell eller stans skal trafikkleder umiddelbart varsles. Hvis mulig, holdes skoleelevene/barna om bord i bussen til andre tar ansvaret for dem.

Busselskapets ansvar

- Ha utarbeidet en krise- og beredskapsplan som følges dersom bussen er involvert i en ulykke.
- Sørge for regelmessig øvelser og trening av nøkkelpersonell.
- Varsle skolen ved uforutsette hendelser som ulykker/uhell.

Skolens ansvar

- Informere hjemmene om ulykken/uhellet i henhold til egne varslingsrutiner.
- Følge egne beredskapsplaner.

Utstyr

- Ekstra utstyr som ski, akebrett, sykler etc. kan i enkelte tilfeller medbringes etter forhåndsavtale med transportør. Det betinger at det er forsvarlig og at kjøretøyet har kapasitet. Alt løsøre ombord i kjøretøyet skal være forskriftsmessig sikret.
- Sjåføren avgjør til enhver tid hvilket utstyr som forsvarlig kan medbringes. Transportøren har ingen plikt til å ta med ekstra utstyr.
- Dersom kommunen baserer opplæringen på at elevene har med seg utstyr hjemmefra, skal kommunen dekke ekstrautgiftene dersom det må settes opp større buss eller benyttes tilhenger.

Skader forårsaket av elev

- Hovedregelen i norsk erstatningsrett er at den som har handlet forsettlig (med vilje) eller uaktsomt (uforsiktig), blir erstatningsansvarlig for det hun eller han har ødelagt. Selv om man er mindreårig, kan man få erstatningsansvar.
- Skader forårsaket av elev i forbindelse med skyssen, dekkes ikke av fylkeskommunen. Dette gjelder for eksempel dersom eleven

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

Retningslinjer Retningslinjer for skoleskyss, Narvik kommune gjeldende fra 01.08.24	Godkjent av: Frode Bakkejord	Dokument Id: 1320 - Versjon: 1	Utskriftsdato: 30.08.2024
Dokumentansvarlig: Gro Elisabeth Hoseth			Side 7 Av 9

ødelegger seter, belter eller annet.

Streik

- Fylkeskommunen organiserer ikke alternativ skyss ved streik blant transportører eller skolens ansatte.
- Elev/foresatt får ikke refundert eventuelle utlegg til alternativ skyss i forbindelse med streik.

Vedlegg Matriser revidert 01.08.24.

Disse brukes som det objektive vurderingsgrunnlaget for bedømme om en vei er særlig farlig eller vanskelig. Skulle her være en veistrekning som ikke er beskrevet ta kontakt med rådgiver Gro Hoseth, gro.hoseth@narvik.kommune.no. Disse oppdateres fortløpende når feil eller mangler oppdages.

Referanser

Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)

Kapittel 4 Skyss, leksehjelp, skolefritidsordninga, skoletur og overgang frå barnehage til skole

§ 4-1. Rett til skyss til og frå skolen for elevar i grunnskolen (Se forarbeidene til lovens § 4-1 [Prop.57 L \(2022-2023\) Lov om grunnskoleopplæringa og....](#))

Elevar på 1. trinn har rett til gratis skyss dersom dei bur meir enn to kilometer frå skolen. Elevar på 2. til 10. trinn har rett til gratis skyss dersom dei bur meir enn fire kilometer frå skolen.

Elevar har rett til gratis skyss dersom ein del av vegen er særleg farleg eller vanskeleg.

Elevar som treng båttransport, har rett til slik transport gratis.

Elevar som treng skyss på grunn av nedsett funksjonsevne, skade eller sjukdom, har rett til gratis skyss til og frå skolen og skolefritidsordninga. Retten til skyss til og frå skolefritidsordninga gjeld ikkje i skoleferiane.

Elevar som har fleire heimar, har rett til skyss til og frå kvar heim som oppfyller vilkåra for rett til skyss.

§ 4-2. Reisetilgjenge for og tilsyn med elevar i grunnskolen (Se forarbeidene til lovens § 4-2 [Prop.57 L \(2022-2023\) Lov om grunnskoleopplæringa og....](#))

Elevar som får skyss til og frå skolen eller skolefritidsordninga, har rett til reisetilgjenge og tilsyn i ventetida før og etter opplæringa eller skolefritidsordninga dersom dei treng det.

§ 4-3. Krav om forsvarleg skyss og rett til losji der skyss ikkje er forsvarleg (Se forarbeidene til lovens § 4-3 [Prop.57 L \(2022-2023\) Lov om grunnskoleopplæringa og](#))

Elevar har berre rett til skyss etter [§ 4-1](#) dersom dagleg skyss er forsvarleg.

Når fylkeskommunen skal vurdere om dagleg skyss er forsvarleg, skal det særleg leggast vekt på alderen og funksjonsevna til eleven og kor lang og farleg skolevegen er. Det kan berre leggast vekt på kostnader eller vanskar for fylkeskommunen dersom dei er ekstraordinære.

Er fylkeskommunen i tvil om dagleg skyss er forsvarleg, avgjer foreldra om eleven likevel skal skyssast.

Elevar som ikkje har rett til skyss fordi dagleg skyss ikkje er forsvarleg, har rett til losji. Elevane har også plikt til å la seg innlosjere om ikkje foreldra sørgjer for skyss og dekkjer kostnadene.

Kommunen skal sørgje for losji og ha tilsyn med innlosjerte elevar.

Rundskriv Retten til skyss Udir-2-2019:

Innhold

[1. Innledning](#)

[2. Når har eleven rett på skoleskyss?](#)

[2.1 Lang skolevei](#)

[2.2 Særlig farlig eller vanskelig skolevei](#)

[2.3 Båttransport](#)

[2.4 Funksjonshemming eller midlertidig skade eller sykdom](#)

[3. Hvor har eleven rett på skyss fra?](#)

[4. Hvor bor eleven?](#)

[5. Hva vil det si at skyssen skal være forsvarlig?](#)

[5.1 Hva er akseptabel reisetid?](#)

[5.2 Hvilket/hvilke transportmidler skal benyttes?](#)

[5.3 Når har elevene rett og plikt til innlosjering/losji?](#)

[6. Når har elevene rett til reisetilgjenge og tilsyn?](#)

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

Retningslinjer Retningslinjer for skoleskyss, Narvik kommune gjeldende fra 01.08.24	Utskriftsdato: 30.08.2024
Dokumentansvarlig: Gro Elisabeth Hoseth	Godkjent av: Frode Bakkejord
Dokument Id: 1320 - Versjon: 1	Side 8 Av 9

-
- [7. Hvem har ansvaret for skyssen?](#)
 - [7.1 Når er fylkeskommunen ansvarlig?](#)
 - [7.2 Når er kommunen ansvarlig?](#)
 - [7.3 Når kan andre være ansvarlig?](#)
 - [7.4 Samarbeid](#)

[8. Saksbehandling og klage](#)

[9. Internkontroll](#)

[10. Trygt og godt skolemiljø](#)

[11. Skyss i friskoler, for voksne og for barn under opplæringspliktig alder](#)

Nordland fylkeskommune.

[Retningslinjer for skoleskyss for grunn.- og videregående skoler i Nordland.](#)

Statens vegvesen

<http://www.vegvesen.no>, Statens vegvesen, vegkart

Trygg trafikk

[Trygg trafikk](#) har gode råd til deg som [foreldre og lærere](#), har utarbeidet ulike veiledere og informasjonshefter om sikker skyss og om [skoleveien](#). Trygg trafikk har også utarbeidet [undervisningsopplegg](#) mht hvordan arbeide helhetlig med trafikkopplæring og trafiksikkerhet i tråd med Kunnskapsløftet 2020.

Vedlegg

[Høringsbrev, kommunestyre sak 102/20](#)

[Matriser for vurdering av vei, kommunestyre sak 102/20](#)

[Retningslinjer for skoleskyss, Narvik kommune, kommunestyre sak 102/20](#)

[Saksfremlegg og vedtak i kommunestyret 18.06.20, sak 102/20](#)

Internkontroll

Retningslinjen oppdateres ved endringer i lov og forskrifter og ved behov.

Relaterte dokumenter

- [Busskortplakat](#)
- [Retningslinjer busskort](#)

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

Retningslinjer Retningslinjer for skoleskyss, Narvik kommune gjeldende fra 01.08.24	Utskriftsdato: 30.08.2024
Dokumentansvarlig: Gro Elisabeth Hoseth	Godkjent av: Frode Bakkejord
Dokument Id: 1320 - Versjon: 1	Side 9 Av 9